
Fra: Tormod Lindgren
Sendt: 21. mars 2019 11:39
Til: Postmottak KUD
Emne: Innspill scenekunststrategi - FIGURTEATER

Kategorier: ARKIVERT I FOKUS

UNIMA Norge

<http://www.unima.no/organisasjon/unima-norge/>

Ved Tormod Lindgren

Til Kulturdepartementet ved kulturminister Trine Skei Grande

Forslag til ny scenekunststrategi - FIGURTEATER

INNLEDNING

Parallelt med en voldsom økning av aktiviteten hele scenekunst feltet i Norge de siste tiårene har profesjonelt figurteater og spesielt figurteater for voksne fått stadig dårligere kår i Norge. Fra å ha en "storhetsperiode" fra 1980 til 2010-tallet da mange frigrupper og institusjoner satte opp et stort antall forestillinger, det var flere festivaler som viste norske og internasjonale forestillinger samt at Riksteatret produserte og turnerte, er det nå blitt nesten umulig å få laget, spilt og se profesjonelt figurteater i Norge. Dette er kjente forhold for de få som jobber i faget.

For at andre utenfra skal få litt hjelp til å forstå utviklingen og status quo for feltet er det nyttig å sammenligne figurteatret med en annen scenekunstform, samtidsdansen. "Dans i hele landet" var et omfattende prosjekt i regi av Kulturdepartementet under daværende kulturminister Hadia Tajik, hvor status, utfordringer og strategier for videre utvikling av profesjonell dans i Norge ble formulert. Samtidig med at figurteater var på sitt største på 1980- og -90-tallet at samtidsdansen begynte å bli synlig. Balletthøyskolen åpnet i 1979, Carte Blanche ble et nasjonalt kompani for samtidsdans i 1989, Dansens hus åpnet i 2006. Det er nå fem regionale dansearenaer i landet. I Oslo og omegn er det minst 6 scener som jevnlig viser samtidsdans og ny koreografi: Dansens hus, Black Box teater, Nasjonalballetten, Bærum Kulturhus, Rom for dans, Scenehuset på Majorstua. Du kan se samtidsdans stort sett hver dag i hovedstaden. På Kulturdepartementets [hjemmeside](#) kan vi lese at det de siste fire årene i snitt er laget 140 produksjoner årlig som viser ny koreografi. Hoveddelen av dette er voksenforestillinger. Hvis en summerer opp støtten til kompanier og koreografer, visningssteder, turnéstøtte, basisfinansiering, stipendiat, arbeidsskipender og så videre, var den på 362 millioner i 2013. I tillegg kom støtten til stadig flere utdanningsinstitusjoner på alle nivåer over hele landet. Det foreligger ikke nyere tall som inkluderer utdanning, men hvis vi sier at samtidsdans støttes med omtrent 500 millioner kroner årlig, så tror jeg vi ikke er så langt unna sannheten. Resultatet av den store satsingen på samtidsdans merkes nasjonalt og internasjonalt.

TRENGER VI FIGURTEATER?

De tre største figurteateraktørene i Norge er Figurteateret i Nordland (FiN) med cirka 12 millioner i en blanding av statlige og fylkeskommunale midler, Oslo Nye Teater-Trikkestallen som produserer omtrentlig en ny barneforestilling i året og Cirka teater som for noen år siden fikk basisfinansiering fra Kulturrådet. Utover det gis det anslagsvis et noen millioner i prosjektstøtte til ulike forestillinger i det frie scenekunstfeltet. Kanskje kan vi anslå at det gis cirka 20 millioner kroner totalt til figurteater i Norge hvert år? Et ufattelig lite tall sammenlignet med samtidsdansen. Sammenlignet med det totale teaterfeltet er det igjen mye mindre.

Utdannelsene, støtteordningene og visnings-arenaene for figurteater har forsvunnet, samtidig som det er en voksende interesse for faget. Det kommer nye norske generasjoner til som ofte har sin utdanning fra utlandet, og som på grunn av manglende arbeids- og visningsmuligheter er nødt til å dra utenlands for å spille. For tiden er et norsk kompani det mest ettertraktede på figurfestivaler verden rundt, Plexus Polaire. Kulturrådet har fått med seg hva som skjer og støtter produksjonene til flere av nykommerne, som f.eks Plexus Polaire, Wakka Wakka, Theatre Corpus, The Krumple og Øyteatret. Men rådet har ikke midler og støtteordninger til å løfte frem et helt felt.

To tiår uten systematisk rekruttering gjennom utdanning og støtteordninger i Figurteater kunsten har satt sine spor. Hver gang et institusjonsteater eller kompani skal lage en figurteaterforestilling, så er det et problem å få tak i kvalifiserte utøvere. Man må ofte kurse ufaglærte utøvere for produksjonene.

I Norge har vi en interesseorganisasjon for figurteater, UNIMA Norge. "Unima skal arbeide for å fremme interessen for, og utbredelsen av, figurteater i Norge, både som kunstart, og som hjelpemiddel innen pedagogikk og terapi. Organisasjonen skal også forsøke å spre kunnskap om norsk figurteater utenlands, og formidle gjestespill av gode utenlandske teatre her i landet.» For å kunne gjøre dette arbeidet, hadde Unima tidligere en støtte fra kulturdepartementet (på lik linje med andre fagorganisasjoner som danseinformasjonen eller assitej) Dette støtten opphørte i 2018.

Det er et tydelig generasjonsskifte i norsk figurteater. Det reflekteres også i sammen-setningen av styret i Unima. 6 av styremedlemmene leder eller medlem av et forholdsvis nytt profesjonelt teaterkompani, hvor figurteater er en viktig del.

Slik situasjonen er nå, hvor det ikke er midler til å ha noen ansatt, er det et arbeidende styre. Det betyr store ubetalte arbeidsmengder for travle scenekunstnere midt i etableringsfasen. Men vi har visjoner for faget og et ønske om støtte fra departement i arbeidet :

I. **STRATEGIMÅL FIGURTEATER I NORGE - Unima**

- Være pådriver for at flere profesjonelle figurteater oppsetninger skal bli tilgjengelig for publikum. Det er behov for merkede midler til å etablere et visningsnettverk.
- Sikre UNIMA Norges eksistens. Sikre finansiering av organisasjonens drift. (på lik linje med f.eks assitej eller danseinformasjonen)
- Sikre at Norges eldste teatertidsskrift "Ånd i Hanske" på nytt kan få et solid økonomisk grunnlag for videre eksistens som fagtidsskrift for figurteater
- Reetablere profesjonsutdannelse i figurteater.
- Være pådriver for etablering av «Figurteaterets hus» (et nasjonalt kurs-, kompetanse og ressurscenter for profesjonelle figurteaterkunstnere)
- Være pådriver for etablering av en nasjonal hovedscene for figurteater
- Være pådriver for etablering av fast museumssamling av teaterfigurer
- Være pådriver for flere produksjoner på norske scener. Både på institusjonsteatre og andre visningsarenaer.
- Bygge internasjonale kontaktnett og etablere støtteordninger spesielt for figurteater. Opprettholde og styrke kontakten med det internasjonale

Det er blitt en tradisjon for at hver kulturminister gjerne etterlate seg et bygg for å bli husket. Vi har et ønske om at publikum skal huske 2020 tallet skal være en periode som skal huskes for det blomstrende figurteatermiljøet i Norge. Vi trenger og ønsker å ha kulturdepartementet med på denne visjonen.

På vegne av Unima
Tormod Lindgren

--

Tormod Lindgren
www.theatercorpus.com